

DRADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

26 octombrie st. v.

7 noiembrie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 43.

ANUL XXII.

1886.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Curtea-de-Argheș.

Românu 'n timpuri de răsbóe

Pentru-al seu țerm din moși-strămoși

Versá tot sângele-i șiróe,

De se umbriá sub nouri roși.

El incliná mândra sa frunte

Numai la cer, voind pe loc

Sá stee 'nalt, pecát un munte,

Intre-a lui tără și 'ntre foc.

Apoi în timpuri de cădere,

Cát erá cerul nendurat,

El sta pe gânduri în durere

De mari risipuri răzimat.

Și ascultá plin de uimire

Glasul lor fainic șoptitor,

Ce-i pomeniá de-a lui mărire

Și în trecut și 'n viitor.

Românu 'n timp de resuflare

Cu al seu paloș vitejesc

Clădiá mult trainice altare

Sub scutul Domnului ceresc,

Ca să privescá lumi și sóre

Cum némul seu și-a lui clădiri

În veci rămân neperitóre

Printr'ale lumii sguđuri.

Cum, de măsura mult mărăță

A numelui ce-a moștenit,

El sta cu sórtea-i față 'n față.

Ea crâncenă, el neclintit!

Er' când suflá vânt de peire,

Cum el în cale-i falnic sta,

Și pentru a țerii mântuire

Vântul opriá și-l înfruntá.

Curte de Argeș! ca și tine

Aprópe-a fost el de mormânt,

În ochii liftelor străine

Păreați voi șterși de pe pământ;

Dar' cât un stélp e în piclóre,

Nu cade templul dărímat,

Și nici un ném vítéz nu móre

Cát el mai are-un fiu bărbat.

Un singur om de viéță tare

Pórtá în sin mii de ómeni tari,

Precum o ghindă 'n cóge-i are

Un verde codru de stejari.

Er' prin iubirea de moșie

Și prin credință 'n Dumneđeu

Un om plăteșce cât o miie,

Stápán pe viitorul seu.

Așá tu, Curte legendară,

Așa tu, drag român popor,

În cursa sórtei mult amară

V'ați dat un sacru ajutor,

Și étá-vě ađi er' cu falá

Strălucitori prin har ceresc,

El sub o mantie regalá,

Tu sub veșmântul ángeresc.

El vine-O! sfântá mânăstire,

Cu brațele pline de cununi,

Dupá trei secolí să te-admire

Ca pe-o minune 'ntre minuni.

O! monument, sórtea țí-e mare!

Sub neóș Domn ai fost clădit,

Și 'n mândra-ți nouă realțare

Ađi sub un Rege ești sfínțit!

Priveșce 'n giur, priveșce 'n zare,

Umbrele mari a celor morți,

Care-ți trimit o închinare

De pe-ale veciníciei porți.

Mărirea ta este depliná,

Geniu a fost numele teu :

Ești demn de-o nație creștiná,

Ești demn locaș de Dumneđeu!

Vasile Alecsandri.

O viéță perđutá.

— Novelá. —

(Înceiere.)

Dupá ce o am inmorméntat pe mama, am mai stat câteva săptămáni acasă, de am așeđat pe bieții orfani la cunoscuți și ómeni buni și am arangiat unele și altele afaceri familiare. Ocupațiunea mea însé me silí să plec înapoi, de unde am venit, ca să-mi ved de lucruri și să me pregătesc la crunta chiamare ce me așteptá. Înzedár tóte. Am jurat, trebuie s'o fac.

Și cu cât me apropíam mai mult de locul, un-

de-mi remaseră îngropate acum cele mai dulci suveniruri ale tineretelor mele, cu atât îmi cuprindea durerea sufletului meu.

Cum o să mai dau față cu ea? Cum și voi pute spune acelucidător testament al maicii mele? Nu pentru mine, căci eu începusem acum a mă năvăli cu suferințele, dar pentru ea, pe care am năfădit-o, căci mi-a spus, că me iubesc, mi-a spus, că trăiesc și mor pentru mine.

Cu toate aceste trebuia să se întemple.

Indată a doua și după ce sosisem, am grăbit la ea.

Părea o vecinicie decând nu o vedusem. Și totuș me luau fiori de groză, când me cugetam la revederea noastră.

Patru săptămâni!

Multă vreme, pră multă pentru două inimi iubitoare ca și ale noastre. Și câte nu s'au întemplat în aceste patru săptămâni! Ar fi fost de ajuns unui vec de om.

Nu fără de cuvânt me apucă deci un dor nepus după dânsa, nu fără de cuvânt îmi bătea inima tare, tare.

Eră și de duminică și n'am aflat-o acasă.

Am mers cu pași iuți la biserică, unde sciam că are obiceiul să mergă.

Biserica eră plină de oameni. Eu m'am vîrit printre ei tot mai nainte, tot mai nainte, până la stranele cântăreților. Mechanicește și cu gândul de tot abătut, mi-am făcut cruce și am rămas cu fața întorsă spre altar.

Pare că se învîrtiau toate împregiurul meu. Nu vedeam decât o învâlmășală pistriță de oameni, popi, strane, cântăreți, icône. Voiam s'arunc numai o privire îndărăt, o singură privire în foisorul femeilor: eram sigur c'o voi vedea, — dar nu-mi puteam întorcea capul.

Doi-trei prietini me agrăiră și-mi împărtășiră condolențele lor, întrebându-mă nu cumva-s bolnav, căci eram palid și slăbit ca seos din mormânt.

Le-am răspuns că nu.

Er ei mi-au dat bună pace.

O jumătate de oră a durat tot așa. Gândul meu eră tot la ea. Ea eră în foisor, și eu n'aveam atâta inimă să me întorc, să i me uit în față, ca și când mi-ar fi fost temă, că ochii tuturor la mine sunt atințiți și că voi face scandală în sfânta casă a Domnului.

Abia când preotul a eșit din altar cu cartea în mână ca să spună otpustul, m'am întors de jumătate. Mai trecură câteva minute de o panică, care numai simți se pôte.

Am aruncat o privire în sus.

Ea eră acolo, palidă, rece, ca o statuă. Numai ochii îi schinteiau și privirea lor într'acelaș moment s'au întelnit cu a mea.

Eră ca un ânger!

Er pe mine m'a pătruns așa de tare această revedere mută, încât simți cum se întunecă toate în ochii mei; puterile me părăsiră, am leșinat.

Ca prin vis mi se împără c'aud un țipet de durere, apoi se făcu vuet mare în biserică. De alta nu-mi aduc aminte.

Ajuns la aer, iute mi-am venit în fire. Și pe când eși ea din biserică, am fost în stare s'o petrec.

Am salutat-o. I-am sărutat mâna. Âncă un pas, dece, douăzeci, și nici un cuvânt nu puteam grăi. Cumplita mea durere și simțământul cel crunt, că nevinovata mea bucurie cât de efemeră și nebună este, îmi țineau vorbele strinse ca cu clește de fer.

Abia într'un târziu am început să conversăm. Dar gândul meu eră atât de abătut, sufletul meu atât

de agitat, încât aș, mărturisesc, că nu-mi mai pot aduce aminte de obiectul întrebării noastre.

Atât șciu, că ea n'ncerca să me mângăie, dar cu cât me mângăia mai mult, cu atât gândurile mele rălăciau mai departe în acel negru viitor, care ca un rece mormânt îmi sta înainte, și în care mângăiere zădarnic căutam, zădarnic voiam să găsesc.

Eră o sēră lină de vēră. Frumôsă ca fericirea mea dispărută și ca fața »ei«, pe care o admiram cu lacrimi în ochi la lumina cea tainică o lunei.

Veniam dela o escursiune cu mai mulți tineri și mai multe dame, doi cu doi.

Eu eram ca totdeuna cu »ea.«

Cărarea șerpuiă tot printre copaci, cari aruncau umbra lor sinistră peste noi.

Locul eră foarte potrivit ca să-i spun odată acea taină mare, dela care atērnă totă năfăditura ei, și de care eră legată viața mea perdută, totă, totă.

Dar n'aveam nici minte, nici inimă destulă ca să-i spun, ce trebuia să șcie și ea. Nu allam un cuvânt potrivit, cu care să încep, desperarea îmi chinuia sufletul și buzele mi se năfădită. Se petreca o luptă în mine, o luptă atât de sfășietore, încât uitasem toate plăcerile dîlei, rămânând numai cu zgura suferințelor în inimă.

— Ce năfăditi sîntem noi, scumpa mea, — dîsei în sfērșit cu un oftat dureros.

— Cum năfăditi? — me întrebă ea ôrecum spăriată.

— Da.

— Nu te înteleg.

— Șciu, și asta me scôte din fire, tocmai asta, că eu trebuie să te deslușesc. Căci tare mi-i temă, că nu voi pute.

— Vorbește, pentru Dșeu. Cuvintele tale me năfăimântă. Vorbește, vorbește!

Er eu i-am spus tot. I-am spus cum am jurat să mplinesc voia cea depe urmă a mării mele. I-am spus de frații mei orfani. I-am spus cuvintele cele din urmă ale mării.

Și ea n'a dîs nimic. A mai mers câțiva pași, cu pași tot mai leneși, tot mai șovăitori, până ce cădă leșinată în brațele mele.

Toți ne-au alergat într'ajutor, întrebând curioși, ce s'a întemplat. Eu tremuram de emoțiune și nu le sciam respunde.

După ce și-a venit în fire, a remas câteva minute pe ierba cea verde. Er după aceea se răzimă ca frântă de brațul meu și a plâns amar până acasă.

Cu o vorbă n'a năfădit să me desmēnte dela obligamentul meu, o vorbă nu mi-a imputat. A înteles ea în sufletul seu cel nobi, că grozav de mare este durerea mea, a năfăles, că o vorbă rostită fără precugetare în momentele aceste, ar fi putut să rumpă inima unui om, care a șciut iubi sincer și care trebuie să suferă pentru această iubire atât de amar...

Puține dîle a mai stat în orașul X. după această scenă.

Ființa aceea drăgălașă, veselă și în veci zimbitoră, pe care o vedeam în totdeuna bine dispusă, s'a schimbat cu totul. Obrazii trandafirii, buzele rumene, ochii cei vii, — par' că i-a luat o mână nevedută, o mână sacrilegă. Eră palidă, fața-i esprima o cruntă durere și o tristă duiosie o cuprinsese.

Îndecit, înmîit simțiam însē eu durerea ei. Și când îmi trăgeam bine sama și me cugetam la sôrtea ei, me cuprindea desperarea, căci dîua-nôptea, ca un simbol al morții și al păcatului me urmăria vocea conștiinței mele curate: »Piei nenorocitele, căci nenorocirea ta este mormântul ei.«

Peste clopotul, fluierul și sgomotul trenului ce plecase cu visurile tinerețelor mele, peste toate aușiam acele cuvinte și cuprins de o nedumerire și grijă fără sămăn, am stat locului, privind în urma bălaurului schinteilor, care mi-a răpit-o pe vecie.

Aș fi voit s'alerș după ea, s'alerș să sbor, nu-mai odată s'o mai rog de iertarea atât de neapărată chinuitului meu suflet.

Zedarnic. Zedarnic.

* * *

Ani de zile au trecut de atunci.

»Ea« e departe de mine, ăr eu nu i-am mai aușit de veste.

Numai amintirea ei imi stă gravată cu litere neșterse 'n suflet, numai amintirea ei mai este singura bucurie a vieții mele perdute.

Er tu ființă neuitată a sufletului meu, de vei ceti aceste rânduri în singurătatea ta din depărtare, nu uită, că o inimă sinceră înalță și de și smerite rugăciuni la altarul Domnului pentru tine și fericirea ta, nu uită de un biet nenorocit călugăr, rögă-te și tu pentru el, rögă-te și -l iertă.

Nădăjdușce 'n Domnul, căci El e mare, și la Densul este mângăiere!

Eu.

Forme și fond în cultură.

VI.

Educațiunea fetelor.

(Urmare.)

Pîn acest raport de lucruri înș urmăz alte rapoșuri care de care mai regretabile.

Cine nu are cunoșcință despre variatele intrigii, disonanțe și despre toate isbucirile distrugătoare ale deosebitelor scăderi neînfrânate prin o femeinică creșcere, cari se repeșese fără înecare în cercurile damelor năștre, cari fac imposibilă or-ce legătură socială de idei serișse, or-ce întreprindere de Dne ajută, cari eschid or-ce prietenie sinceră, or-ce apropiere într' adevăr omenescă?!

În schimb, toate semnele de stimă, dor și dragoste între ele, toate încredințările de prietășug — sunt elluxul unei convenții de »politesă« în forme, o simplă spoială de educațiune în fond, ăr mai vedit se reogăndese toate aceste rșde uscate, fără suc, fără mēduă, în înfălnirile lor numite vishite, ce si le fac unele altora, căci totă apropierea lor se reduce la vishite.

Vishite?

Timp perdut: mēr de certă: prileș sēu mai bine șis reservoir pentru toate criticile pasionate, pentru întreg legionul nimicurilor de rând, cari înș în cele mai dese casura au influinș sdruncinătoare pentru societatea respectivă.

». ne se rencontrer, dice La Bruyère, que »pour se dire des riens, que pour s'apprendre reciproquement des choses dont on est également instruit et »dont il importe peu que Pon soit instruit: n'entrer »dans une chambre précisément que pour en sortir: ». qui considèreraient bien le prix du temps et »combien sa perte est irréparable, pleureraient amèremment sur de si grandes misères!«*

Acest soi de apropiere, vishitele, după multe preparații, se încep cu o »Bună ziua!« »Bon-jour.« ăr între Romăncele mai nēșse cu un »Grüss Dich Gott!«

Urmēză o banalitate de bon-ton. »Ah Dnă Cutare, ce bine-mi pare; polteșco me rog, întră etc.«

Urmēză — altă banalitate.

* La Bruyère: Les caractères ou les moeurs de ce siècle.

»De mult nu te-am vedut; dar »proșpiciēdi« de minune, te-ai ingrășat etc O variantă în — banalități.

»Dar ce mai face cutare și cutare?«

»N'ai aușit că se însoră, că se duce, că vine, că bē, că jocă, că trășese reu cu soția, că se desparte, că a șis așa ăr cutare i-a scris așa, el sēu ea s'a măniat, s'a bucurat apoi s'a întemplat și« tot așa înainte până ce s'a isprăvit interesantul obiect de conversație cu mai multe părechi de ha, ha, ha și hi, hi, hi, ăr vishita de rigore și atât de importantă, s'a finit.

Toate banalitățile acestea se pōrtă de regulă în limbi străine, cu deosebire nemșese și ungureșse, ăr unde se vorbeșese romăneșse, acolo dăm numai decât de dragălașele și nēșșele jargone à la:

»Am făcut fetii mele un Ūberașung la Geburstagul, ei.«

»Oberlieutenantul cutare este un om forșe liebenswürdig.«

»Mie nu-mi plac Dichterii romăni.«

»Am fost la un Kränzchen și la doue Liedertafeluri »romănesci!«

Apoi pe alocurea iți indulceșci aușul la câte un:

»Am vorbit cu nevelyēua cutare.«

»Sobolana a adus ușșagurile romăneșci« (!)

»Mi-a cumpērat mama un clop dupa divat-ul din urmă.«

»Noi Romăncele nu bucușos bēșședim romăneșse« etc

ăr acest soi de conversațiuni se repeșese pe fiecare ziua în societățile femeilor și pe fiecare ziua isvoreșse pe acesta cale mulșime de neînșelegeri, încordări, rapoșuri de »fachēes« între ele și astfel se alcătuesc puternicile stânci cari împiedică or-ce înaintare a lor și împiedică tot de-odată or-ce lucrare comună și cuminte pentru ridicarea nivelului de educațiune al copilelor lor.

Copilele, crescute într'un spirit străin, devenind odată mame și femei în societatea romănă, nu pot simți nici nu interes pentru momente romăneșci, de aci: teatre romăneșci gșle, concerte și serate romăneșci necercetate s'eu cel mult pro forma, activitate socială-romăneșcă între femei nulă, ăr înaintarea comună, o frasă pentru satisfacțiunea fudulei năștre!

Acum, decă este superficială și numai aparentă creșcerea ce se dă astăzi fetelor; decă sânt desastroșse efectele acestei greșite educațiuni pentru societatea întregă când copila a ajuns femeie, atunci cum ne putem închipui, că dēnsa va putē să corespundă gravei sale chemări de soție și mamă de familie?

Decă trebușe să admitem, că prin o astfel de educațiune de modă fără spor este absolut imposibil ca copila să se pōtă deșteptă în minte și să-și pōtă cultiva lăunșrul: decă este de sine înșeles, că trecută prin un astfel de sistem greșit de educațiune, copila va trebui să remănă totă vieța ei în o absolută minoritate intelectuală, va trebui să rătăcēscă într'un vecinic întunerie, fiind împedecată de acesta greșită educațiune în ajungerea ei la lumina veritabilei culturi — atunci, ce fericire ne putem închipui în vieța ei în căsătorie și ce educațiune va putē să dea dēnsa copiilor ei decă propria ei educațiune a fost un lustru?!

Sēu doră crede cineva, că arta educațiunii este un lucru atât de ușor, încat or-cine pōte s'o exerciteze concis pōnciș fără muștrare de conșciință?

H. Spencer, filosușul engles, care pledase cu atată pătrundere pentru introducerea elementelor pedagogiei ca obiect de studiu în educațiune, esclamă într'un pasaj al cărții* sale despre creșcere: »Nu este o anomalie neesplificabilă, că șorștea unei noue generațiuni să

* H. Spencer: De l'education physique, intellectuelle et morale. Prad. franc. Paris, Germer-Baillière.

fie părăsită în voia obiceiurilor negândite, în voia capriciilor condamnabile, a instinctelor doicelor ignorante și în voia prejudețelor băbești?

Dacă un comerciant ar intra în comerț fără a cunoaște de loc aritmetica și contabilitatea, ne-am mira de prostia sa; am prevedea consecvențele dezastrușe.

Dacă, înainte de a fi studiat anatomia, un om ar lua în mână cuțitul chirurgului, nu ne-ar consterna îndrăsnela sa și nu ne-ar dură inima de sorțea bolnavilor sei?

Dar câți părinți întreprind munca grea de a crește copiii, fără să fie gândit cândva a se întreba cari sunt principiile educației fizice, intelectuale și morale, care ar trebui să le servescă de lumină conducătoare și acesta nu ne inspiră nici mirare față cu părinții aceștia, dar nici îndurare față cu copiii, victimele lor!

Priviți la tinerica mamă cum se sbuciumă cu greutatea cele dintei ale educației.

Câțiva ani înainte, și acesta tineră femeie eră pe băncile școlii, unde i se îndopă memoria cu cuvinte, nume, date, fără a-i eserecătă de loc puterea de reflexiune.

Anii următori au fost jertfiți studiului muzicii, lucrărilor de broderie, lecturii romanelor și plăcerilor lumești.

Gândirea ei nici odată nu a fost atrasă la gravele răspunderi cari așteptă pe viitoarele mame de familie; nu i s'a dat de fel aceea solidă cultură a minții care ar fi putut s'o pregătescă a purtă aceste răspunderi.

Priviți la ea acum în fața unui caracter ce se desvôltă și a cărui desvôltare i este incredințată!

Nu detaiăm chestiunea mai departe, ci ne mărginim a susține cu totă hotărîrea, că copilele crescute în spiritul amintit mai sus și-au greșit educația, er temeinica educație fiind basa adevăratei fericiri în căsătorie, copilele sunt condamnate a suportă în totă viața lor familiară, nefericirea, nemulțămirea și jertfa eu-lui lor ce au trebuit s'o aducă — în nevinovăția lor — părinților cari nu s'au îngrijit părintește, nu s'au îngrijit cu tragere de inimă de sănătoșa creștere a aceloră cărora le-au dat viață și despre sorțea cărora sunt ei răspunzători în fața lumii și a lui Dumnezeu!

Și, până când nu vom voi să recunoșcem rēul și nu vom da o altă, rațională, direcție educației copilelor, până atunci să nu ne legăm ochii noi înșine, să nu ne lăsăm amăgiți de o orbă nepăsare, să nu sperăm că vom intimpină familii mai mulțumite decât în dillele noastre, unde dintr'o sută de familii nu se găsece dece cari cu conștiință curată ar pută să susțină, că într'adevăr sunt fericite în căsătorie.

Nu credem să fie părinți serioși și într'adevăr binevoitori sorței copilelor lor, cari citind aceste aspre dar sincere adevăruri și cu mâna pe inima să nu recunoșcă, că toate acestea destăinuiri sunt prē intemeiate și cari să nu dorescă din inimă puțința de-ași vedea fetele într'adevăr bine crescute și numai astfel, fericite în viață.

Și acum, ne vom permite puține observări, despre cari credem, că puse în practică vor pută produce mult bine în educația fetelor, rămânend ca, despre sistematica lor educație să se intereseze cei ce sunt chemați și datori a stărui din toate puterile pentru ajungerea adevăratului scop al educației.

Observarea cea dintei ce ne-am permite, ar fi cu raport la interesul celor-ce sunt chemați a se îngriji de creșterea fetelor. Ōmeni fără rēvnă, fără adevărată tragere de inimă, pelângă învățătura lumii, nu vor pută să producă nimic real și de valoare în această gingașă chestiune.

De aceea credem, că pentru schimbarea spiri-

tului actual în educația fetelor, pot sevărși ceva numai cei ce simțesc scăderile actualei direcțiuni și lipsa supremă de a introduce o direcție sănătoșă în creșterea copilelor lor.

Ridicarea școlilor de fete ar fi un pus făcut spre bine.

»Nu avem bani« — se va dice. Am avē decât ne-am interesă! Mai puțină preocupățiune, mai puțină gălgăie politică și mai multă stăruință, mai multă muncă serioșă!

În câteva centre românești s'ar pută indeplini lipsa școlilor — decât mulți s'ar interesă și pătrunde de însemnătatea educației fetelor.

Să ne interesăm, să ne pătrundem dar!

Reuniuni de femei, societăți de bărbați în scopul ridicării fondurilor de lipsă; mai puțin formalism și mai multă stăruință veritabilă în aceste însoțiri; mai puțină risipă de bani în alte lucruri și mai multă dărnicie în aceste scopuri; mai puțină insultețire pentru ridicarea »hotelurilor-naționale« și mai multă îngrijire și combinațiune în fondurile deja existente dintre cari unele chiar de mult în scopul acesta sunt testate!

Mână în mână cu școlă trebuie să stăruescă familia pentru ajungerea adevăratului scop al educației.

Părinții, cu deosebire însă mamele sunt chemate a-si concentra totă atențiunea, totă îngrijirea în acest punct de o hotărîtore importată în fericirea omenescă.

Am espus mai sus importanța limbii materne ca basă naturală a educației.

Acesta piedică dintei, trebuie invinsă numai decât.

Mamele trebuie să nisuescă ca prin o lectură bogată: ele însăși mai întei să-și însuescă limba lor conform pretensiunilor timpului, er în procesul de creștere al copilelor lor să-și încorde întreaga luare a minți ca copiii din legăn și până mai târziu să se desstepte și perfecționeze în limba mamei lor și atunci or-ce educație ulterioară va avē succesul corespunzător ingerițiilor și direcției date de mame.

Stăpână pe limba sa proprie, fata va ajunge numai decât la înțelegere și astfel se va da cel puțin un temei, pe care-și va pută ridica cu cel mai splendid succes reala ei cultură.

O lectură îngrijită și pe cât se pōte de estinsă a productelor frumoșe depe terenul literaturii noastre; o adâncire în operele clasicilor noștri; o continuă desvôltare în gândirea și înțelegerea judecare a frumuseților și adevărurilor sădite de inteligențe ridicate în cele mai multe lucrări de o probată valoare literară; astfel se eserecătă și desvôltă propria inteligență și putere de reflexiune, astfel începe omul încetul cu încetul a vedea limpede în pregiurul său, er ideile, principiile de bine, frumos și adevăr, descoperite în opere bune și asimilate — după gradul convingerilor proprii — contribuiesc în chipul cel mai strălucit la veritabila cultură a minții și a inimii, la spargerea întunecului intelectual, la ridicarea omului din minoritate la desfăcerea lui de absolută și slugarnica dependență de judecățile bune rele ale altora.

Mintea desvôltată — cultivă inima: de aceea cititul neconținut, judecata eserecitată și independentă contribuiesc mai puternic la stempărarea tuturor slăbiciunilor și pornirilor firești dar vrăjmașe demniatății omenești.

În chipul acesta se vor pută trezi copilele de timpuriu, în chipul acesta vor înțelega imensa însemnătate a vechiei, dar mereu adevăratei filosofii: »cunoșcete însu-ți.«

Cel ce nu se cunoșce și nu șcie să se judece cu abnegațiune pe sine însuș, aceluia nici judecata altuia — fie ea cât de bună — nu-i va pută fi de nici un folos.

CATEDRALA ST. VASILIE IN MOSCVA.

Pătrunse de aceste adevăruri, copilele se vor coborî în sine, adâncindu-se în tainica cunoaştere a eu-lui lor propriu.

Vor nîsui a recunoşce binele şi răul sădit în fiinţa lor şi astfel din vreme se va deşteptă în ele dorul de a perfecţionă calităţile bune înăscute şi a-şi stîmpără însuşirile relă din fire.

În chipul acesta li se va da putinţa de a se creşce inesei prin așa dîsa »self-éducation.»

Din indemnul lor natural dar desvoltat își vor întogni ele cu adevărată cumînție tôte faptele într'o direcțiune corespundătoare chemării lor de femeie cultă, ér femeia acesta — fără întervenirea altuia — dela sine va începe să înțelgă datorințele sale de soție și mamă a familiei sale.

În urmarea acestui spirit de educațiune, copilele vor sci să aprețieze valorea și lipsa limbilor străine.

Vor învătă limbi străine cu dor, cu sete și acesta din indemnul deşteptat de a-și adăpă mintea și inima la izvôrele nesecate ale cumînției și înțelepciunii celorbrilor gânditori străini.

Etă împregiurările între cari instrucțiunea în limbi străine va avé un succes strălucit în cultura fetelor.

Deşteptate de timpuriu, copilele vor înțeleg binele și frumosul artei musicale: nu vor învătă musica de sila pretensinilor de formă ale societății, ci se vor indeletnici cu ea, trezindu-se de sine în ele gustul real pentru musică; vor prevedé ele inesei în accentele musicii puterea ei tainică de mângăere, deslătare etc, și astfel și cunoscînțele lor în musică vor fi mai — à fond!

În direcțiunea acesta înțelegem noi temeinică, veritabilă și roditore educațiunea fetelor: în chipul acesta vom puté da familiilor, nêmulni și lumii femeii în tótă acceptiunea cuvântului: în chipul acesta se vor puté pune temelii puternice pentru ridicarea — nu numai a prestigiului — ci a veritabilei fericiiri, atât a particularilor, cât și în general a întregii societăți din care facem parte.

Aurel C. Popovici.

Despre clorosă, anemie și bóla de bronz.

Profesiunea cea mai lucrativă este de a fi medic de dame, dicea renumitul profesor de oculitiscă Graefe, când fu întreat de un medic absolvent, că ce specialitate să-și alegă din vasta ramură a mediciniei.

Deși eu nu mi-am ales ramura recomandată, ci pe cea profesată de Graefe, totuș vreu să scriu despre o cestiune, ce aparține, specialității dîntei. Oculist ce sînt, dar când vîd niște domnișore palide și suferinde, căci aprôpe esclusiv pe domnișore le cerceteză bóla de care scriu: — dic când vîd niște ființe tinere cu o față ca cêra, ca și când le-ar lipsi acel suc roșu, care ne ține vii și viguroși; când acestea mi se înfătoșeză prîntre celelalte ființe ca »flôrea veștedă prîntre florile de primăveră» atunci nu pot remăné indiferent la privirea lor, și ne mai țînënd cont de specialitatea mea, mi se obtrude dela sine întrebarea: ôre de ce să aibă o astfel de ființă o energie vitală stăt de mică? și imi vine a-i împărtăși sfaturile mele, cari au de scop modificarea în bine a cursului vieții ei.

Cunosc pe o domnișoră, care până mai de unăđi mănca carbuni, și fiind că cei din lemn de teiu i crișniă mai bine în dînti, apoi a mers cu pasiunea ei până colo, încât la cumpăratal lemmelor se cerea, ca dînsa să se ducă să alegă lemnele de piață, bine întêles cu acel scop egoist, de a alege acele cară, în care se allă și lemne de tei; cunosc apoi încă o dîmnă, acum măritată, care pe când eră fată, se dice că

mănca cretă și tencuială depe pãreți și astfel se făcuse atât de palidă și albă la față, încât și din acest punct de vedere putea merita numele Blanca, pe care de fapt îl și avea.

Mai teribilă și periculôsă decăt această bóla este bóla de bronz, care e caracterisată în o parte prin imputinarea sîngelui, în altă parte prin un colorit ca de bronz al pelei. Acestă bóla totdeuna își răpeșce victima dintre cei vii, și norocul este numai că se iveșce fôrte rar. Cunoșceam o domnișoră, care putea fi considerată ca fruntea domnișorelor cu care am copilărit, și acea ființă de frunte în făptură și frumșețe, a sucombat în această bóla hidă. Lumea dice ca amorul oprit de cătră părintii ei au nimicuit-o în această formă de bóla. De ar fi așa, apoi medicina ar cunoșce cel puțin o cauză din cele producătore ele bólei de bronz, cari până acuma încă nu s'au descoperit, ca cum nu s'au descoperit nici medicamentul cu care s'ar puté vindecă.

Așa dară comun are bóla acesta cu cele dîntei numai lipsa de sînge, cele lalte însușiri difer de tot, de aceea nici nu se cuvine a fi tratate împreună. Me voi întretiné încâtva și eu numai la clorosa și anemie.

Fiziologia spune, că sîngele are anumite cantități de globule roșii și albe și anume numărul globulelor roșii dintr'un milimetru cub de sînge este cam de 5 milioane, ér al celor albe, cam de 15 mii. Decă se'ntemplă de sînt mult mai puțin globulele roșii în raport cu cele albe, atunci avem de lucru cu clorosa, ér decă lipsesc și din aceste, atunci avem de lucru cu lipsă de sînge seu anemie. Franceșii le imbină sub terminul de clor-anemie.

Anemia fiind așa dicënd numai un simptom, provenit de esemplu din otrăviri cu metale, seu din perderi mai mari de sînge, de aceea nu voiu a me lăsă în detaliurile ei, și astfel voi schiță numai clorosa în cele doue direcțiuni amintite la început.

Între cauzele clorosei se enumeră un fel de ereditate și inclinare. Cătră acestea vin apoi ca ajutătore: nutrire nepotrivită seu insuficientă, traiul închis de lumina sôrelui și de aerul curat, puțină mișcare și emoțiuni sufleteșci provenite din dor de cineva, din amor nefericit seu cetera estravagantă și desfrănată, din inspăimântare și alte asemeni.

Semnul mai bătător la ochi al clor-anemiei este paliditatea pelei, indeosebi a gingiei și a ochiului. Celelalte simptome sînt: slăbiciune, nervositate, ametelă, bătae de inimă, apathie, deranjare de stomac și altele. Și fiind că adese se produce pre mult acid în stomac, de aceea se nașce polta de a mănca cretă, bóbe de cafea și alte curiosități.

Decă această bóla s'a agravat, atunci e trêba doctorului, care va fi consultat, a o vindecă, și eu propun cu asta ocașiune numai modul prin care se pôte evita această bóla în casurile când s'ar ivi semne că se pregăteșce a se desvoltă. Înainte de a face acesta, amintesc numai de curiositate, că-mi adue a minte de propunerea unui medic veteran de pe timpul revoluțiunii, care scriind în »Ueber Land und Meer» din 1884, despre clorosă, susțînu că dînsul cu luare de sînge a reușit a vindecă clor-anemia. Am scris cu altă ocașiune despre relele cauzate prin luare de sînge.

Ce să faci? me întrebi anemică domnișoră. Ecă ce. Lucreză prin grădină, fă mișcare, cum este: preumblarea la aer curat, gimnastica, innotul, căratul, călăritul și danțul moderat. Frecarea pelei cu o pânză udă cam aspră va face să circuleze sîngele mai bine pe sub pele. Înbrăcămintele să fie aranjate înțelepșce și igienic, dieta să stea din menaj regulat, simplu și sântos. Conducătorul în alegerea bucatelor să fie totdeuna apetitul. Decă anemicele cer mănări picu

acrișore, să nu le oprim, numai lucru firesc să nu abuzeze de această concesiune, cum a făcut cunoscuta mea cu oțetul, crezând că decă slăbește și devine palidă, va fi mai atrăgătoare. E de condamnat direcțiunea de gust în privința frumșetii feței. Și încă se mai laudă câte-o mamă, că fiică-sa are un teint de damă de curte! Această ar fi tocmai ca cum cineva ar susține, că frunzele îngălbinite ale unui ram de pom sunt mai frumoase decât cele verzi și sănătoase.

Făcând trebuința ca anemicele să se hrănescă cu alimente bine nutritive, cum este: carnea, laptele, ouăle, legumi verzi și uscate ferte, aluaturi ușore, brânză și fructe; trebuie tot odată a mai facilita încă și digerațiunea lor cu puțin vin roșu. Acesta poate fi întrebuițat dilnic ca un medicament, adaugându-i-se încă și o dosă de chinină séu și tinctură după cum urmază: Să se pună în o oca de vin roșu vechiu 2 gr. de sulfat de chinină și câte 15 gr. de tinctură gențiană și tinctură amară. Să se bea după mesă câte o cescuță.

În fine să nu trec cu vederea prescripțiunea talălui medicinei, a lui Hippocrate, în contra elor-ane-miei, și aceea este — *măritisul*.

Dr. G. Crăinicean.

Poesii populare din Ardeal.

— De pela Ascicul-mare. —

XXV.

Din copilăria mea,
Tot dragă mi-a fost lumea;
Nici acum nu mi-i urită,
Dar trăesc cu trudă multă.

XXVI.

Când aud strigând Marie!
Aș mânca, dar nu-mi trebuie;
Când aud strigând: Joane!
M'aș duce murtă de fôme.

XXVII.

O mândruța mea iubită!
Ce ț-i voia indoită.
Și inima respândită.
Că de-a fi vr'un bine 'n lume,
Eu ăr oi veni la tine.
Și de-a fi vr'un bine 'n țără,
Io-i veni la tine ără:
De ț-oi scrie, mândră carte.
Tu s'o țini până la murtă.
— Bade bădișorul meu,
Nu o scrie cu cernelă,
Că de-accea-i multă 'n țără.
Dar o scrie cu-argintuț,
Să șciu că-i dela drăguț.
Bade bădișorul meu,
Nu o scrie nici reu,
Ca s'o pot ceti și eu

XXVIII.

Nu-me maică blăstemă,
Că nu șed pe voia ta.
Șese hoi și șese junci,
Nu-s că buțele de dulci,
Șese hoi și șese vaci,
Nu-s ca buțele de dragi.
Maică măicuța mea!
Cu drăguța-aș tot ședé,

Fără pită, fără grâu,
Fără apă din peréu.
Patru cai la un căruț,
Oi ședé că mi-i drăguț.

XXIX.

Măgheran dela chetóre,
Nu ești bade rupt din sóre.
Nu ești bade Dumniata,
Cum te ține maică-ta.
Că maică-ta se gândeșce,
Că când sórele resare,
Resare la voi pe curte,
Și tu bade ești de frunte;
Da sórele când resare,
El resare peste lume
Și mai sunt bade ca tine.
De nu-aici, aierilea,
Eu ca tine mi-oi allá.
Că de ar fi feciori în sat,
Ai fi cel mai blăstemát,
Și de-ar fi feciori în lume,
Ai fi cel mai de minune,
Că feciorii cătunesc
Și fețele 'mbétrănesc.

XXX.

Mândră mândruța mea!
A séra 'nserai pe cóstă,
Pe din sus de casa vóstă,
Ș'am auđit pe mă-ta,
Dogenindu-te pe tine,
Blăstemându-me pe mine,
Pentru ce șed eu cu tine.
Spune-i mândră maică-ta,
Să-i ticnescă de tomnaj,
Că mai mult nu ne-om fi dragi;
Să-i ticnescă de cășcută,
Că tu nu mi-i fi drăguță;
Spune-i mândră maică-ta,
Să ngrădescă ulița,
Tot cu lin și cu pelin,
Și cu flori de rușmalin.
Ca să nu ne mai țelnim.
Numai sâmbăta odată,
Dumineca țiuva tótă.
Și sâmbăt'-arareori,
Intr'o ți de noue ori,
Și séra prin șeđetori.

XXXI.

M'a mânat mama la vie,
Să culeg magheran mic,
Să fac penă la drăguț.
La drăguț nu i-i de penă,
L'a luat nemptu cătană.
Me uitai p'în vie 'n jos.
Ved pe badea mánios.
Me țipai și-l sărutai.
Și me veđu vecina
Și m'a spus la maică mea.
Mama reu s'a supérat
Și 'ntr'o ladă m'a băgat.
Er' pe lad'-a pus lăcată,
Pe lăcată stan de piétră.
La mijlocul stanului,
Firul magheranului.
Me uitai pe subt lăcată,
Veđui sóre reșărind,
Fete cu feciori șeđend.

Din viața de București.

(O aniversară. — Arte și artiști. — Cum am dori să se petreacă pretotindeni la noi.)

În seara aceea amfitrionul își serbă a 28-a aniversară a nașterii și, amator de artă, acesta era un plilej de serbătoare artistică. Bun prieten cu mare parte din artiștii noștri, aceștia, în amabilitatea lor, caracteristică adevăraților artiști, adevăraților merite, primiseră cu plăcere a da concursul lor acestei serbări, ai cărei eroi erau să devie. Căsuța situată ca o vilă muntenescă pe culmea unei cōste, la pōlele căreia Bucureștii se înșiruie în totă sgomotōsa lor întindere, și pe o nălțime ce domină strada, d'asupra a două terațe de flori, era înșesată de prieteni, cari ținuse s'arate că »le face plăcere să ia parte la această serbare intimă.«

Până când să sosescă artiștii, iubitorii de frumoșe-arte, avēnd timp să-și mulțămescă nobila lor aplecare, admirau lucrările răspândite prin camere. Mai întēiu în salon, unde o frumoșă bibliotecă de stejar, aședată în colț pe doi pāreți și cuprindēnd aproape 2000 volume, din care o bună parte revine autorilor romāni, represintați în complect, și clasicilor străini, se găseșce o atât de bogată colecțiune din tablourile lui Henția, încât se pōte socoti, cu drept cuvēnt, ca o esoposiție permanentă a artistului devenit cunoscut pān' la popularitate. În primul rēnd, trebuie să însemnām, d'asupra pianului, schița originară a »Intrării triumfale a lui Traian în Sarmisegetusa« a cărei compozițiune, desen, colorit și sentiment, o fac să fie una din schițele cele mai perfecte și să fie preferată cu mult tabloului definitiv al cărui dimensiuni colosale îl fac inaccesibil ori-cărui muritor. Sub ea, alte două tablouri: »Țeranca din Banat« și »Mocanul dela Rucăr«, admirabile tipuri romāneșci. Țeranca duce merinde la câmp omului ei; în stānga ține coșnița cu demāncare, în drepta urciorul cu apă. În fund. printre lanul de grāu ce se pierde în zare, abiā se deosebesc secerătorii. Lumina aprinsă a sōrelui de cuptor inundă pe țerancă al cărei chip, superb de trāsuri, e umbrit de o pālărie rustică de paie. De un desen desevēșit și de un colorit cald și natural pān' la realism, chiar în cele mai mici amēnunte, ceea ce dă tabloului tot farmecul colōrei locale; el e unul din cele mai reușite, în genul acesta, dintr'al pictorului. Mocanul dela Rucăr, cu gheba prinsă de gāt, stā în picior rezimat de ciomag, posā favorită ciobanilor noștri, privind în vagul munților ce-l impresōră.

În fața acestora, într'un cadru splendid imitānd bronzul antic, e portretul dōmnei de gasdă, mama amfitrionului, o figură fōrte distinsă, lucrat după natură tot de Henția, cu o mână de adevērat maestru. Acea varietate nesfīrșită de tonuri cari, armonisānd atât de bine, se contopesc una într'alta alcātuind colōrea cea mai plină de viață, este într'adevēr de admirat, și toți cunoscătorii cari au esaminat acest tablou de aprōpe, au fost unanimi a recunōșce, că e unul din portretele cele mai reușite ale artistului. Sub el, două peisage de Foltzer, din cari cel din stānga un port, e de un colorit perfect. Apoi, printre aceste, »o casă din Telega« și niște prē frumoșe mere, de d. Nestorescu; »Țeranca la pescuit«, un efect de seră, de acelaș; un bust de țerancă, cărei a servit de model o blondă elevă a Asilului Elena Dōmna, de Henția, minunat de esecuțiune prin maniera de a pune tonu-

rile în mase bine distincte, și d'asupra acestuia, un acuarel pe fond de tuș: »Hoții de pōme«, lucrat de posesorul atātor lucruri frumoșe, āncă pe când era copil, și care, pentru acesta, nu e mai puțin de admirat. Într'alt loc, »Trunchii surpați«, acuarel pe fond de creion, și un conteu: »Cleopatra murind«, copie după un tablou celebru, de acelaș; a țigancă cu danciul în spinare, frumoșă schiță în ulei de dra Hasnaș, și »Țeranca torcēnd«, de dra Radianu, ambele absolute ale Asilului și eleve ale lui Henția, de care mai avem să admirām o schiță destul de mare: »Hergheția Rușilor dela Cotroceni«, în timpul resboiului din 1877, care e cel mai complect studiu de cai, vrednic a face fericire unui sportmen.

Ca sculptură distingem, d'asupra bibliotecii, un bust de o asemēnare perfectă al lui Alecsandri, lucrat de sculptorul nostru Georgescu, și pe un pedestal de stejar, un Apolon de Bēlvedere lucrat de d. Jolnai, tinerul sculptor care s'a făcut cunoscut prin busturile lui Alecsandresu, al lui Jarcu, ș. a., și, nu ne indoim, va deveni celebru prin statua lui Tudor Vladimirescu, pe care a terminat-o de curēnd la Craiova și despre care aușim mult bine. Pe celalt pedestal, un Ovid de d. Jonescu-Valbudea, care și-a stabilit renumele cu statua »Nebunului«, ce la Salonul din Paris a obținut un succes pe atât de frumos, pe cât de legitim; ēr în pārete un cap al durerei, încoronat de lauri, personificānd tragedia, care a obținut e mențiune onorabilă la esoposiția Societății Concordia Romānă din 1880. Acesta e lucrat de Amfitrion, care a luat odinōră câteva lecțiuni de sculptură.

Nu putem trece cu vederea etagera încārcată cu tot felul de nimicuri frumoșe, de unde ne zimbeșce țiganca ce își trage luleua, o miniatură în tera-cotă de dl Nachtlig, un tiner prē puțin cunoscut, dar cu fōrte mult talent. Țiganca, îmbrăcată într'un zābun de realism cel mai fidel, se de cu un genuchiu pe altul sprijinindu-și-l cu brațele — posā caracteristică lor — și cu pipa în gură. Tot aci zārim un portret al regelui, astfel cum era când a vinit în țeră, civil și purtānd favorite, prē bine colorat de dna Burzinski, vechie directōre a Școlii centrale de fete. Apoi o bogată colecțiune de obiecte artistice și de minerale, odore culese în diferite călătorii. Printre aceste, ētā niște fōrte interesante specimene de fosili, rupte din »muntele de melci« dela Vidra din Ardēl și niște fragmente de mică minunat: bucāți de marmoră depe virful Pāpușei și filamente de gips depe Riul Tīrgului (Muscel); un alt specimen de fosili smuls tērmilor mării negre și niște scoici marine cumpērate la Constanța, cari ne fac să ne minunām de măestria naturii și de bogăția ei în forme și 'n color.

Dar să trecem în camera proprie a eroului serbării. Aci stilul național domneșce în totă puterea cuvēntului. Scōrțele depe jos, aduse dela Șerbăneșci (Dimbovița); invēlitoarea patului țesută în lână și 'n fir cu flori din ales; draperiele ferestrei, în arnici cu betelă; maramele de borangic; o față de mēsă alcātuită din 32 de fāșii de bete, de tot atāte feluri de isvōde, dā o idee complectă de măestria industriei nōstre țerāneșci și de trumuseștea de ornamentare a ei ce mai intruneșce, pe lângă acesta și avantajul de a fi mai puțin costisitoare decāt tōte produsele ce ne vin din străinătate, presintānd, în acelaș timp, și mai multă trāinicie.

Aci āncă nu lipseșce producțiunile artiștilor noștri. Un mare buchet de flori, lucrat în ulei de d. Nestorescu, atragea mai întēiu privirea prin mândreștea florilor ce-l compun și măestria cu care sūnt zugrāvite. De desubt, de ambele părți, o felie de pepene, de repausatul C. Elefterescu un diletante care, de și în vērsta

cea mai înaintată și făcând pictura din propria-i pornire, fără de vr'un studiu special, totuși a reușit a face câteva tablouri pré frumoșe; și »O zi de noembrie«, un peisagiu trist de tinerul C. Piso, elev al școlii de bele-arte din București, mort în flăcările etății. În acest tablou e o viață întregă. Cum vântul rece de toamnă, mânănd cu furie înainte-i norii groși și negri, încovoie pomii despuindu-i de frunzele pe cari le ia cu el în depărtare și plecă ierba mohorâtă a câmpului pustiu: așa o bolă crudă. neimpăcată, care nu iertă nici odată, a nevoiat pe tinerul artist la suferință, curmându-i viața tocmai când da cele mai mari speranțe. Acelaș tablou al seu care lucrat în mare, fusese spus în 1880 la salonul Stavropoleos, atrăsese asupra-i atenția tuturor prin sentimentul ce transpiră. Ultimul seu tablou: »Ierba în pădure«, n'a făcut decât să simțim și mai multă durere când l'am perdut...

Trec peste »puii eșind din ouă«, o copie după un tablou îndestul de cunoscut, și peste două frumoșe peisaje: »In marginea pădurii« și »Casa pescarului«, un efect de apus, originale dar' fără semnătură. pentru a da totă atenția unui acuarul de dl Jolnai, sculptorul cu care am făcut deja cunoștință. E un »bordeiu la drumul mare«, peisagiu lucrat cu multă finețe, plin de lumină și decăldură. Mai departe este un alt acuarul, »O odaliscă«, pe fond de creion, lucrat de proprietarul încăperii, și un portret în ulei de dra Radian: »O colegă«.

Îngrămădirea oșpeților nu ne dă timp să privim bogata colecțiune de albume artistice, ce zac îngrămădite pe masa din mijlocul salonului și pe mescuța de stejar dintr'un colț, nici să admirăm celelalte acuarile de Nestorescu, San-George și dra Lungeanu, și minunatele desemeuri cu condeiul (în tuș) ale lui Henția, — Dimitrescu, măestrul violoncelist, profesor la Conservator, a sosit, și toți sînt nerăbdatori să-l audă.

Dna Serurie, fiica vechiului luptător pe arena politică, o pianistă deseversită, ține acompaniamentul cu multă inteligență. Dimitrescu eșcută, cu perfecția ce i-o cunoșcem. »O lacrimă«, melodie de Dunkler și »Serenada Savoiașului« de Roever, o bucată care a făcut admirația tuturor prin farmecul melodiei, prin dulcea accentelor cari păreau a fi ale unei harpe eoliene. Nelăgăduit, Dimitrescu e un artist al cărui renume nu mai e de făcut acum, fiind de mult consacrat chiar și de invidioșii tuturor talentelor. Astfel succesul i-a fost deseversit.

Dup'aceea, afară covorul de pe jos și mesele! mai la o parte scaunele! și tinerii porniră după sunetele valsului. Loc nu pré eră pentru un avânt mai nenfrénat, dar' cum diceam odinioară despre casa unui prieten, cu ocașia unei asemenea petreceri:

Mică e, dar nu-i nimica: toți acei ce se iubesc,
Fie ei ori-căți la numer, loc în ea tot își găsesce.

După primul vals, dl Kneisel, frate de sânge și frate de talent al celebrului artist al Curtii din Berlin, eșcută pe vioră »Fantasia și Baletul« de Beriot, acesta admirabilă bucată de concert, acompaniat cu totă esactitatea de dna Serurie. Dl Kneisel e inzeștrăat cu acel temperament artistic, pe care numai adevăratele talente îl posedă, cu acel temperament care face pe bêtărânu Wiest să fie totdeuna tiner când pune mâna pe vioră. Pe lângă acesta dsa mai posedă o memorie prodigiosă. Își știe tot repertoriul, care e foarte bogat, par coeur și cântă, fără a voi să fac un calambur, cu totă inima.

Apoi după al doilea rënd de vals, dl Georgesu baritonul de care am avut prilej să vorbim de atâte ori în cronicile noastre din trecut, ne-a încântat cu vocea-i simpatică, cântând »Alla stella confidente«,

acesta dulce destăinuire a lui Robaudi, cu tot sentimentul ce autorul a pus într'ensa, așa că a lăsat întreg auditorul sub cea mai plăcută impresiune.

Și astfel, între musică și danț, s'a petrecut cu multa voioșie, cu totă concurența ce n camera d'alături *Dama de pică* făcea gingaselor dănuțitoare, răpindu-le cavalerii. D'altfel ea n'ar fi fost aci, decă dorul de a-și cercă norocul al tinerilor nu pré amatori de danț, n'ar fi stăruit a se aduce cărțile trebuincioșe, din vecini. Dumitrescu, rugat a conduce niște producțiuni musicale la Clubul intim, care cercă a se reabilită din falimentul ce-a dat, a trebuit să se retragă mai din vreme, spre nemărginită părere de reu a tuturor, cari ar fi dorit să mai audă câteva note dumnezeiesci din arcușu-i fermecat. În schimb, Kneisel și Georgescu au finut sus drapelul artei, eșcutând, cel de'ntăi, cu aceeași perfecțiune și cu acelaș sentiment ce-i cunoșcem, sublima »legendă« a lui Wieniawsky, ce pare că ne povesteșce nenorocirile sermaneii Poloniei și »Deșteptarea leului«, de Konstky, ce pare a ne anunță că asemenea ađi subjugata-i patrie se va deșteptă, spre grăza dușmanului secular, teribil răcnind. Apoi »Nunta țărănească«, gingașă salbă de dulce melodii române cu măestrie înșirate de vestitul nostru Wiest; ér dl Georgescu răpindu-ne cu frumuseța »Măriorei Florișore«, cea mai reușită compozițiune a dnei Gardew; »Dantul iubitei mele«, o veselă mazurcă compusă de dsa și »In străinătate«, o patriotică bucată grăcă compusă — poesia și musica — de dl Leonardos, consulul elen din Brăila, unde artistul a cântat-o pentru prima oră la concertul ce l'a dat în luna trecută, cu acel succes, entusiast pân' la nebunie, propriu națiunii grece, ai cărei fii formau majoritatea auditorului brăilean.

Tocmai întru târziu ne despărțirăm, dorind ca asemeni serbării cari reunind pe *utile dulci* al latinului, înaltă inima, nobilăză simțirea, cultivă gustul, să înlocuieșcă pretotindenii, în societatea bucureșcă, seratele unde jocul de cărți, care s'a intius într'un mod spăimântător, e seu unica petrecere seu, ceea ce e și mai trist, unicul scop și singura atracțiune a reuniunii.

A. C. Șor.

B o n b ó n e.

Un călugăr se duse ca să viziteze pe un tiner care locuia la țără și care eră bolnav. Ajuns acolo, pentru a silii pe tiner ca să se griješcă, i spuse că dracul se plimbă prin prejurul casei.

— Sub ce formă l'ai vedut, îl întrebă medicul care îngrijia de bolnav?

— Sub forma unui măgar, i respunse călugărul supérat.

— Atunci, adaoșe medicul, ți-a fost frică de umbra d-tale.

*

Doi vițeji se presintă pe câmpul de luptă.

În momentul de a începe lupta A. voi să cêră scuze lui B.

B. — Nu se pôte domnule, unul din noi trebuie să rămăie aci.

A. — Apoi decă este astfel, remăi d-ta; și întorse spatele.

Catedrala din Moscva.

-- Veđi ilustrațiunea de pe pagina 513. —

Atențiunea lunei întregi erte îndreptată acuma spre Russia, care se pörtă în Bulgaria în adevăr muscăleșce.

*

Dar și mișcările mai noue ale nihilistilor încă au deșteptat luarea aminte a tuturor omenilor cari cetesc diare politice. Puternicul țar, de a cărui voință atârnă viața a milioane de oameni și viitorul bieteii Bulgarie: acasă e cuprins de grăză și nu cuteză să iasă pe stradă. Nervositatea lui e atât de mare, încât zilele trecute s-a împușcat adjutantul.

Numai la biserică mai umblă. Catedrala St. Vasile din Moscva, când țarul merge acolo, e singura localitate unde cuteză să intre și el. Această catedrală, precum arată și ilustrațiunea din nr. prezente, este una din cele mai strălucite biserici în Europa, în care lucsul intrunit cu artă atrage atențiunea tuturor. Această biserică e o probă viuă a evlaviei rusești, care a jertfit bucuros sumele colosale spre a se redică acest edificiu monumental.

I. H.

Literatură și arte.

Șcrii literare și artistice. Dl. A. Macedonschi va începe erăș în luna acesta să publice revista sa »Literatorul.« — Dl. Pavel Rotariu, redactorul »Luminatorului«, anunță că a pus sub tipar un manual de »legea nouă comunală«, de 7—8 côle, în limba română; prețul 40 cr. — Dl. G. C. Dobrescu a ținut în sâmbăta trecută o conferință literară în societatea »Unirea« din București, vorbind despre »Cestiunea Israelită.« — Dl. Ghibănescu a ținut la 14/26 octombrie o conferință literară în Bêrlad, vorbind despre proșura »Pravoslavia română« de dr. Nerset Marian. — Dl. C. Trotean a ținut în sâmbăta trecută o conferință literară în societatea »Concordia Română« din București, despre »Evoluțiunea economică în sesolul XIX.« — Dl. Negrescu, un tiner din România, care face studii la școala de artele frumoșe din Paris, a obținut medalia întieie la concursul dela finele anului pentru arhitectură. — Dl. C. I. Ialomitean a ținut în dimineața trecută o conferință literară în societatea »Tinerimea Română« din București, despre »starea trecută și prezentă a agriculturii în țerile române.«

Odóre mănăstirești din Bucovina. Dl. V. A. Ureche publică în »Românul« un studiu asupra secțiunii eclesiastice a eposițiunii din Cernăuți și descrie odórele cele mai însemnate ce a găsit acolo. Etă acelea: un evanghelie slavon, manuscris pe pergament, ilustrat foarte frumos; acesta carte este din anul 1615 și amintește domnia lui Ștefan Tomșa. Un covor de mormânt domnesc: acest covor la mijloc reprezintă pe Dômnă Maria, femeia lui Ștefan cel mare, cusătură cu fir de aur. Mai multe cruci, procovețe séu acopereminte, covóre, patrafire etc.

Școala de bele-arte din București trimite din absolvenții sei, la Paris și în Italia, pe aceia cari reușese la un concurs numit când »Premiul pentru Paris«, când »Premiul pentru Roma«. Anul acesta concursul s'a publicat pentru Paris. Subiectul dat de dl. Stăncescu și aprobat de juriul esaminator al concursului eră următorul: »Reprezintiți momentul în care Diana, condusă de Amor, priveșce la lumina lunii pe păstorul Endymion culcat pe o colină cu cănele lângă densusul.« Concurenții au fost doi, dnii Alesandru Bănulescu și Ion I. Bălănescu. Amândoi sunt tineri cu talent și au presintat compozițiuni frumoșe; dar juriul nu le-au aprobat, prin urmare nu se vor trimite la Paris.

Statua lui Tudor Vladimirescu. Citim în »Dreptatea« din Craiova în privința statuei lui Tudor Vladimirescu: S'a instituit un comitet pentru erigerea statuei marelui oltean Tudor Vladimirescu, statua atât de admirată și care este opera distinsului d. G. Jolnay Marian. Statua va fi aședată în Craiova, va fi turnată în bronz și va avé piedestalul pe marmoră. Cât despre

suma necesitată de această lucrare, comitetul va face apel la toți românii cari vor să venereze memoria omenilor mari, și sântem siguri că în curênd această sumă va fi realizată.

Un pictor român. Dl. M. Ștefănescu, pictor român și fost elev al școlei de Bele-Arte din București, a sfêrșit zilele aceste trei frumoșe tabeluri ale căror subiecte sânt următoarele: 1) Scoica lui Neptun, o Marină foarte frumoșă; 2) Fuga S-tei Familii în Egipt, tractată modern; 3) Victima și Călêul, peisagiu de êrnă d'un efect foarte reușit.

Geografia dlui Michalescu. A eșit de sub presă în București a doua edițiune a Manualului de geografie pentru clasele primare, elaborat de dl. Nicolae Michălescu. Această lucrare, premiată de Societatea geografică română și aprobată de ministerul instrucțiunii, cuprinde trei părți: 1. »Un manual model, destinat a servi în ori-ce școlă din ori-ce comună pentru clasa II primară, ilustrat cu mai multe figuri și chărți pentru înlesnirea invêțămêntului; prețul 30 bani esemplarul; 2. Un manual de geografia României și a țerilor vecine române, pentru clasa III primară, cu o chartă; prețul 40 bani esemplarul; 3. Un manual de geografie pentru clasa IV primară, cu chărți bine executate și legibile, ceea ce lipsia în edițiunea precedentă; prețul 75 bani esemplarul.

Diare noue. *Infrățirea* a apărut la București și va ași în fiecare vineri, ca organul infrățirii între români și israeliți. — *Alegătorul*, diar politic, la Ploesci; va apărê de doue ori pe sêptemână.

Pentru școlari. Dl. Ioan Tuducescu, invêțator în Lipova, ni-a trimis deodată trei lucrări ale sale apărute de curênd în tipografia lui Leopold Rêthy și fiul în Arad. Aceste sânt următoarele: »Micul legendar pentru școalele primare«, prețul 40 cr.; »Abecedar garman-român pentru școalele primare«, prețul 20 cr. și »Cântările Vitleimului« cele din bêtrâni, mai cunoscute și poporalisate, pretul 10 cr.

Teatru și musică.

Șcrii teatrale și musicale. Dna Aristița Manolescu a deschis în București un curs de dicțiune română, la care s'au inseris mai multe domne din societate. — *Dra Aurelia Chițu*, care studiează cântul în Milan, face progres mare și are să devină o cântăreță renumită. — *Trupa Vlădicescu* s'a angajat pentru stagiunea de êrnă a da o serie de 40 reprezintițiuni la Bêrlad. — *Trupa Lupescu* a început un șir de reprezintițiuni în Ploesci. — *La Bobosani* teatrul român își va deschide stagiunea de êrnă cu priesa »Lupta pentru trei milioane«, dramă în 5 acte.

Teatrul Național din București. »Pygmalion«, tragedia dlui Bengescu-Dabija, s'a jucat în stagiunea acesta pân' acuma de doue ori și totdeuna a atras lume mai multă, decât invecchitele piese franceze. S'au mai jucat zilele trecute: sâmbăta, »Mândrie și Amore« cu dna Aristița Roman-Manolescu în rolul Clarei de Beaulieu; duminecă a fost prima reprezintițiune a lui »Hamlet« în stagiunea acesta. Marți s'a dat *Macbeth*. Pe joi s'a anunțat »Chirița în Iași« cu Millo în rolul Chiriței. Se anunță în studiu »Chirița la Iași« comedie-vodvilă în trei acte, de dl. V. Alecsandri; »Fany«, comedie într'un act în versuri de Ascanio și »O crimă celebră«, dramă în cinci acte de d' Ennery. Este vorba d'a se reprezinti și »Medea«; rolul »Medeei« va fi jucat de dna Vermont, care a mai jucat bucăți dintrênsul pe scena Teatrului Național.

Artiștii noștri. Sub titlul acesta cetim în »Epoca« din București un articol relativ la artiștii teatrului național din București. Din acel articol scôtem următoarele șire: »Este de netăgăduit, că reu isbutesc la

noi reprezentațiile teatrale și o comedie, ori cât ar fi de bună, anevoae ajunge să fie jucată de două-deci de ori. Greșela nu poate fi decât în reua interpretare a rolurilor de către actori. Artiștii noștri, ori cât ar fi inzeștrați cu talent natural, ori cât s'ar arăta muncitori, plini de bunăvoință, nu vor pute să producă nimic, de oră-ce le lipsește alfa și omega adevăratului artist, le lipsește instrucția. Această instrucție nu o poți lua decât din școală și din nenorocire puțini din artiștii noștri au fost la școală, séu mulți au fost pre puțin timp. Cinci la sută au învățat, cinci la sută au talentul natural, ceilalți au intrat la teatru din copilărie, ca să aibă un mijloc de existență. Cine ar pute să pue capăt acestui reu? Numai conservatorul. Dar altfel de conservator, decât acel pe care-l avem. Mai nainte de toate, trebuie făcut un regulament spre a include ușile conservatorului de declamațiune tuturor elevilor cari nu ș-au terminat gimnasiul; a vinit vremea ca în fruntea acestei secțiuni să fie nu un profesor de gesticulație, dar un profesor de literatură. « Noi credem că de ambele catedre e necesitate. » Epoca încheie: » Până când se vor face aceste imbunătățiri, să ne mulțumim că avem patru cinci artiști demni de a fi aplaudați! »

O dramă nouă. Trupa Theodorini din Craiova a primit o dramă originale a a tinărului poet dl Traian Dumitrescu; ea va fi jucată în stagiunea acesta și se numește «Alesandru Renea», trei acte.

Liturgie 2 și 4 voci, pentru școlari și coruri mixte, compozițiune ușoră și simplă, se poate procura cu prețuri moderate dela Nicolae Stefu, învățător în Cuvin per Gyrok.

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl George Popovici, proprietarul moșiei Stroesci din Bucovina, a trimis pentru școla de fete din Sibiu a Asociațiunii transilvane 100 fl. — Dl *Leconte de Noy*, inginerul însărcinat cu restaurarea catedralei Curtea de Argeș, a obținut dele regele Carol crucea de comandor al Coronei României. — Dl *Toma Păcală*, preot gr. or. în Jaca, comitatul Bihariei, care la alegerea de protopop al Orădii întrunit aprôpe unanimitatea voturilor, a fost întărit ca atare și de către consistorial gr. or. oradan. — Dl *Pavel Tulcan*, notar la tribunalul din Arad, a fost numit subjude r. în Chișineu. — *Printul Carol de Hohenzollern*, moștenitorul tronului român, va sosi în curând la București să-și facă voluntariatul.

Hymen. Dl *Corneliu Musta*, învățător în Șoșdia, ș-a incredințat de soție pe dșora Domnica Unipan, fiica dlui învățător Traian Unipan din Cheveresul mare. — Dl *Simeon Ianculescu*, notar comunal în Țințari, în duminica trecută ș-a serbat cununia cu dșora Maria Fevronia Tomuș, fiica dlui Teodor Tomuș, proprietar de mine în B. Cerb. — Dl *Traian Vlassa* la 14 nov. își va serba cununia cu dșora Judita Bogdan din Ighiu. — Dl *Teodor Petran*, teolog absolvent al diecesei de Blaș, ș-a incredințat de fiitoare soție pe dșora Eugenia Pop în Dirja.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul Sibiu a avut la Sebeșul-de-jos în 12/24 octombre o adunare bine reușită, la care au luat parte și din Sibiu dnii Parteniu Cosma, Atanasiu Cimponeriu, dr. Ioan Moga, Leontin Simonescu, Căndea, S. Dima, J. Ghibu, dr. Roșca, Balas și alții. Directorul despărțământului, dl dr. Ilarion Pușcariu a deschis adunarea prin o cuvântare portivită, apoi secretarul dl M. Voilean a cetit raportul comitetului, în care s'a accentuat în deosebi activitatea relativă la cultura vermilor de mătă. Ca membrii s'au înscris mulți, între ei și economul Toma Roman cu 100 fl. Dl M. Voilean a cetit o lucrare a sa foarte instructivă. Noul comitet s'a constituit ast-

fel: director dr. Ilarion Pușcariu, membri P. Cosma, A. Cimponeriu, dr. J. Moga, G. Dima, Tobias, Stroia, Balas și Voilean. Viitorea adunare se va ține 'n comuna Secădate.

Sfințirea bisericei Curtea-de-Argeș, despre care raportarăm pe scurt în nr. trecut, a fost o măreță serbătoare, la care au luat parte o mie de peoți, în frunte cu episcopul de Argeș și cam 25,000 de ômeni. În curtea catedralei se aflau înșirate două bataliône de dorobanți, ér afară din curte o baterie de artilerie. Grilagiul éră acoperit cu drapele tricolore, ér la intrarea principală éră ridicat un arc de triumf. Salve de tunuri anunțară sosirea regelui și a reginei, dela pôrtă până la ușa bisericei un frumos covor éră așternut pe jos, ér pe o parte și pe alta erau înșirați preoți îmbrăcați în sf. odăjdii. Suveranii sosiră în trasură de gală, escortată de un escadron de călărași, în sunetele clopotelor, ale musicelor și ale urării multimii, întimpinați de miniștri, ambasadori, de dnii T. Maiorescu, Gr. Tocilescu etc. și de mai multe dômne, printre cari soția ambasadorului frances, purtând un pré frumos costum național românesc; la ușa bisericei au fost întimpinați de episcopul Ghenadie cu crucea și cu sf. evanghelie, incungiurat de mitropolitul Moldovei și de alți episcopi. Dupăce suveranii sărutară crucea și sf. evanghelie, intrară în biserică în cântările corului. Regele fu luat la braț de episcopul de Argeș și condus la tronul regal aședat la dreapta, ér regina fu condusă la braț la tronul din stânga de mitropolitul Moldovei. Apoi începû ceremonia sfințirii, după care se oficiă st. liturghie. Intregul serviciu ținu trei ore. După terminarea liturghiei episcopul de Argeș Ghenadie rosti o cuvântare frumoasă. Eșind din biserică, în capul scării, regele rosti, cu voce tare și foarte mișcată, un discurs, pe care-l sfârși ridicând mâna dreaptă spre cer și strigând «Trăeșcă România!» Regina, foarte mișcată, luă de mână pe augustul seu soț, și-l felicita într'un mod foarte călduros. Entusiasmul ajunse la culme, când luă cuvântul ministrul de culte dl Sturdza și mulțami regului și reginei. Apoi bardul dela Mirceșci, a cărui liră a cântat toate evenimentele mari ale națiunii române, recită oda sa pe care o publicăm în fruntea foii noastre. Dl Alecsandri a fost felicitat de suverani și de persônele presinte și aclamat cu estusiasm de popor. Apoi regele și regina descinseră în curtea catedralei, unde regele trecû 'n revistă trupele de paradă. După aceea suveranii întruniră în giurul lor poporul și se întretinură cu sătenii, cărora li se împărți oda dlui Alecsandri, având pe copertă fotografia mărețului monument. La 2 ore se dete un dejun, unde bêtărânel poet al Iașilor, dl D. Gusti rosti un toast plin de foc poetic. Tot atunci se dete o mėsă poporului, la care s'au ospătat mii de locuitori. Séra a fost doue prânduri, unul la palat și altul la seminar, după cari s'a făcut o manifestație cu torțe. În ziua următoare regele și regina s'au intors în o trăsură trasă de opt cai la Pitești și de acolo la Sinaia.

Reuniunea femeilor române huniădorene ș-a ținut adunarea constituitoare la Deva în 30 octombre n. în sala nouă a școlei române, fiind de față un numer mare de dame și domni. Intei a luat cuvântul dna Lucreția Olariu și în numele damelor care au semnat apelul pentru intrumire, a salutat adunarea prin un discurs scurt și frumos. Apoi adunarea se constituî provisoriu. După constituire, dna Elena H. Longin, prin o cuvântare bine compusă și frumos pronunțată, care a fost adeseori acoperită de aplause meritate, schiță scopul înalt umanitar cultural și național al acestei Reuniuni. Statutele presintate se votară cu o mică modificare stilară și se cetiră diversele depeșe de felicitare. În sfârșit s'a ales comitetul provisoriu al Re-

uniunii, care s'a însărcinat și cu înaintarea statutelor la locul competent. **Etă comitetul:** **Presidentă:** dōmna Dr. L. Petco; **vicepresidentă:** dna A. Olariu; **cassieră:** dna Fr. L. Hossu; **controloră:** dra Vilma Moldovan; — **membrii in comitet dñele:** P. Drăgici, I. Olariu, G. Nicōră, I. Simionas, St. Erdélyi, M. Pop, I. Raț, M. Bontescu, P. Truța, V. Dămianu, R. Crainic, E. Tullia, N. Pēcurar, L. Radic; **membrii suplenți:** dna A. Herbai, d-rele L. Papiu, O. Petco; — **secretari:** P. Drăghici jun. și A. Nicōră; **arhivar** I. Herbai; **bibliotecar** A. L. Hossu; — **bărbați de încredere dñii:** I. Papiu, Dr. L. Petco, Fr. L. Hossu, A. Olariu, I. Simionas și Dr. I. Mihū. Reuniunea este dar întemeiată, grație zelului de inițiativă al damelor nōstre din Deva. Acum urmēză. ca publicul să spriginēscă cu căldură acēsta instituțiune frumōsă, al cārei scop este: promovarea industriei de casă pe teritorul acelu comitat și încât vor permite mijlocele Reuniunii: și ajutorarea fetițelor și vėduvelor sārăce. Dorim din inimă ca succesul să fie vrednic de zelul începutului!

Sciri militare. *Inaintări in armata comună:* căpitani de cl. I au fost numiți căpitanii de cl. II Nicolae Cunicel din reg. de inf. nr 5., Emanuil Căldarar din reg. de inf. 100., Ștefan Galian din reg. de inf. 99; căpitani de cl. II locotenentii Ilie Radu din reg. de inf. 85, Mihai Șandru detașat institutului geografic militar (reg. de inf. 65), Ioan Cindrici in reg 48; locotenent sublocotenentul: Constantin Mihalovici in reg. 5; sublocotenenți cadetii: Dumitru Burdea in reg. 33, George Iovescu in reg. 5, Oscar Moga din reg. de inf. 46, Ioan Ciōră in reg. 82, Alesandru Drăgălina in reg. 85. Se transferēză căpitanul Timoteiu Achimescu dela 43 la al 5-lea reg. de inf; locotenenții: Nicolae Biju și Nicolae Jumanca dela 101 la al 50-lea reg. și Ilie Popisti la divisiunea de baterie Nr1 25. — *La hono- rarijme* au fost înaintați și următorii: căpitan de cl. II George Mihuț, până acum locotenent-superior; locotenenți-ofițeri superiori de contabilitate: Antonie Burza și Vasilie Prica, până acum locotenenți-ofițeri de contabilitate; er' locotenenți-ofițeri de contabilitate: Alesandru Petran, Nicolae Bologa și Simeon Pascu, până acum sergenți de stab.

Stipendii și ajutōre din „Fundatiunea Andronic“. Din »Fundatiunea Andronic« in Sibiu se vor conferi pe anul 1887 următōrele stipendii și ajutōre: a) Cinci-deci-și-nouē stipendii și ajutōre de cāte 30 fl. pentru tinerii, cari au intențiunea a se aplica ca no- viți la meserie și industrie, apoi pentru invēțāceii a- plicați deja la meserie și industrie, și in fine pentru invēțāceii, cari au devenit sodali (calle) in decursul anului 1886. b) patrușpre-dece ajutōre și anume de ce de cāte 100 fl., douē de cāte 150 fl., și douē de cāte 200 fl. pentru sodali (calle), cari sūnt in condițiunile recerute de a se face mēastri.

Reuniunea femeilor romāne din Sibiu va ține adunarea sa generală la 7 novembre in localul societății romāne de lectură. Obiecte: Raportul comitetului, staverirea budgetului, alegerea unui membru in comitet, propuneri eventuale. **Presidenta comitetului** e dna Maria Cosma, **secretorul** dl V. Bologa

Adunare invēțătōrescă. *Despărțēmēntul Brad* al Reuniunii invēțătōrilor romāni gr. or. din districtul Zarand își va ține prima adunare generală la 7 și 8 novembre st. n. la Brad in localul școlēi poporale romāne, sub presiul dlui V. R. Damian. Cu asta ocaziune invēțătōrii: N. Beeșă, Josif Bașă, Petru Rimbaș, Alesandru Draia, Alesandru Florea, Ioan Boian, Ioan Jurca și Gavril Simedrea vor ține prelegeri teo- retice și practice; inv. Anania Hodoș va instrua pe membrii adunați in împletirea de coșerci, pēlării de

paie etc. Invēțătōrii in corpore vor participa la lucră- rile ce se vor face in grădina școlēi poporale din Brad.

Alumneul romān din Timișōra a ținut adunare generală estraordinară la 1 novembre, sub presiul adhoc al dlui Petru Opriș. La ordinea țilei a fost modificarea statutelor; in general s'a primit modifică- rile propuse de comitet, dar desbaterea specială s'a amānat pe mai târziu. Pān'atunci proectul se va pu- blică in diare, ca și alții să-l pōtă studiā. Tot in adu- narea aceea se va alege și cassarul și notarul Alum- neului.

Un nou institut de credit. Inteligența romānă din Turda și giur înființēză un institut de credit și econo- miu in Turda, cu numele »Arieșana«. In conferința din urmă s'a ales o comisiune de 10 membrii, cu însărcinarea să facă un apel pentru subscrierea acțiunilor și apoi tot ce este trebuincios pentru înființarea socie- tății. Membrii comisiunii sūnt dñii: Dionisiu St. Șuluț jude reg. in pensiune, Dr. Ioan Raț avocat și pro- prietar, Annnia Moldovean avocat și proprietar, Ja- cob Lugoșian protopop, Simeon P. Moldovan protopop emerit și proprietar și Iuliu C. Vlăduț proprietar din Turda, Ioan Molnar proprietar in Silvaș, Petru Roșca protopop in Agērbici, Gregoriu Pop notar cercual și proprietar in Cianul mare, și Nistor Manciu preot și proprietar in Ocoliușul mare.

Espositia din Cernăuți s'a închis in sēptēmāna trecută. S'au dat mai multe premii, atāt la străini cāt și pela indigeni. Dintre romāni au căpētat mulți pre- mii: societatea archeologică romānă a obținut medalia de argint. Succesul moral și real a fost mulțămitor.

Sciri scurte. *Cont.le de Beust*, fostul cancelar al Austro-Ungariei, a murit in etate de 77 ani; dēnsul a fost autorul dualismului austro-unguresc. — *Facul- tatea de teologie din Bucureșci* are să se completeze încă cu douē catedre: cea de istoria dogmelor și patrologie și cea de teologia fundamentală și archeologia biblică. — *Statutele* reuniunii romāne de cātări din Ciacova au fost provēdute de cătră ministeriul de interne cu clausula de aprobare. — *Simor*, cardinalul-primat r. c. al Ungariei, la începutul sēptēmānei trecute ș-a serbat cu mare pompă iubileul de 50 ani al preoției sale.

Neerolōge. *Alesandru Catoca*, fost pretor al cer- cului Baia-mare, a încetat din viață la 22 oct. in etate de 40 ani, lāsând in doliu pe soția sa Maria n. Szilāgyi, pe fiica sa Elisabeta, pe părinții Vasiliu Ca- toca protopop-paroc in Borleșci cu consōrta Magda- lena n. Terebeși, pe frate-seu Sigismund E. Catoca cu soția Maria n. Lazar și fiii Vasilie și Maria, pe sōcra vėd. Ștefan Szilāgyi și pe alți consāngeni. — *Sabina Maria Mangiuca*, fiica dlui Simeon Mangiuca, a încetat din viață la Oravița in 8/20 octombrie, in etate de 20 ani. — *Dr. Polizu*, veteranul profesor și decanul facultății de medicină din Bucureșci, autorul unui dic- ționar, a încetat din viață in sēptēmāna trecută.

Călindarul sēptēmānei.

Țiua sēpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dumēnea a 21-a dupā Rosalii, Luca c. 8, gl. 4, st. 10.	
Duminecā	26 (†) M. Muc. Dimitrie	7 Engelbert
Luni	27 Muc. Nestor	8 Gottfrid
Marti	28 Muc. Terentie	9 Teodor
Mercuri	29 Mța Anastasia	10 Andreiu
Joi	30 Muc. Zenovie	11 Martin Ep.
Vineri	31 Apost. Stachie	12 Cunibert
Sāmbātā	1 SS. Cosma și Dam.	13 Stanislau

Proprietar, redactor, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hūgel in Oradea-mare.